

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF)

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله در تاریخ ۱۳۹۲/۰۴/۰۴ به تصویب هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسیده است.

۱- سهام شرکت‌های پذیرفته‌شده در هر یک از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس

۱-۱: فرمول‌های محاسبه قیمت خرید و فروش سهام پذیرفته شده در هر یک از بورس‌ها یا بازار خارج

از بورس به شرح زیر است:

$$\text{قیمت خرید سهم در هر زمان} = \frac{\text{ارزش سهم در هر زمان}}{\text{قیمت}} + \frac{\text{کارمزد خرید سهم}}{\text{سهم}} + \frac{\text{ارزش منصفانه مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده سهم در هر زمان}}{\text{سهم}}$$

$$\text{قیمت فروش سهم در هر زمان} = \frac{\text{ارزش سهم در هر زمان}}{\text{قیمت}} - \frac{\text{کارمزد فروش سهم}}{\text{سهم}} - \frac{\text{ارزش منصفانه مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده سهم در هر زمان}}{\text{سهم}}$$

▪ تبصره: مالیات و کارمزدهای خرید و فروش سهام براساس قوانین و مقررات جاری کشور تعیین می‌شوند.

۱-۲: در محاسبه قیمت خرید و فروش سهم، ارزش سهم در هر زمان معادل آخرین قیمت معاملاتی سهم در هر یک از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس است. برای محاسبه ارزش سهم، آخرین قیمت معاملاتی سهم می‌تواند در جهت افزایش یا کاهش بنا به دلایل زیر تعدیل شود و قیمت تعدیل شده در محاسبات خالص ارزش دارایی‌های صندوق لحاظ گردد:

الف) شرکت تصمیمی گرفته که بر قیمت سهم مؤثر است و پس از اتخاذ آن تصمیم، معامله‌ای بر روی سهم آن شرکت صورت پذیرفته است.

ب) خبری مهم که بر روی قیمت سهم مؤثر است رسماً منتشر شده و پس از انتشار این خبر هنوز معامله‌ای بر روی سهم صورت پذیرفته است.

دستور العمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

ج) میزان تقاضای سهم در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس در بالاترین قیمت مجاز یا میزان فروش آن در پایین ترین قیمت مجاز به تشخیص مدیر حجم قابل ملاحظه ای داشته و معاملات سهم در آن روز به نسبت حجم کمی داشته و این پدیده به دلیل محدودیت در تغییر قیمت روزانه بوجود آمده باشد.

د) در صورتی که سهم در اثر افزایش سرمایه حاصل شده، ولی به دلیل عدم صدور و سپرده گذاری در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس قابل معامله نیست.

▪ تبصره: حداکثر مجاز برای تعدیل قیمت سهم براساس این بند، ۲۰ درصد نسبت به آخرین قیمت معاملاتی می باشد.

۳-۱: اگر شرکت تصمیم به افزایش سرمایه گرفته باشد و پس از اتخاذ تصمیم معامله ای بر روی سهم شرکت صورت نپذیرفته باشد، قیمت تعدیل شده سهم آن شرکت به صورت زیر محاسبه شده و در فرمول های قسمت (۱-۱) به جای ارزش سهم به کار می رود:

$$\begin{array}{rcl} \text{درصد} & & \text{آخرین قیمت معاملاتی} \\ \text{افزایش} & \times & \text{سهم قبل از تصمیم به} \\ \text{سرمایه} & & \text{افزایش سرمایه} \\ & & - \\ & & \text{سهم قبل از تصمیم به} \\ & & \text{افزایش سرمایه} \\ & = & \\ \text{قیمت تعدیل شده سهم} & & \text{سرمایه و قبل از انجام} \\ \text{پس از تصمیم به افزایش} & & \text{معامله} \end{array}$$

که در آن ارزش منصفانه حق تقدم خرید سهم مطابق بند (ب) قسمت (۱-۵) تعیین می شود.

۴-۱: مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده سهم عبارتند از:

الف) سهام جایزه دریافت نشده؛

ب) حق تقدم خرید سهام در اثر افزایش سرمایه که هنوز دریافت نشده است.

▪ تبصره: ارزش منصفانه هر یک از این مزایا در محاسبه قیمت خرید و فروش سهم باید به صورت یکسان گرفته شود.

۵-۱: ارزش منصفانه هر یک از مزایای دریافت نشده بند (۱-۴) به صورت زیر به دست می آید:

دستور العمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

الف) ارزش منصفانه سهم جایزه در هر زمان، در صورتی که سهم شرکت پس از تصمیم گیری در مورد اعطای سهم جایزه در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس معامله شده باشد، همان آخرین قیمت معاملاتی سهم تا آن زمان است که ممکن است به دلایل زیر تعدیل شود:

۱) مطابق دلایل بند (۱-۲)؛

۲) به دلیل عدم صدور و سپرده شدن سهم جایزه در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس حداکثر تا ۵ درصد. در صورتی که پس از تصمیم گیری در مورد اعطای سهم جایزه، سهم شرکت در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس نشده باشد، ارزش منصفانه سهم جایزه در هر زمان به صورت زیر محاسبه می شود:

$$\text{ارزش سهم جایزه در هر زمان} = \frac{\text{آخرین قیمت معاملاتی سهم قبل از تصمیم گیری در خصوص اعطای سهم جایزه}}{\text{تعداد سهم جایزه تعلق گرفته به هر سهم} + 1}$$

در این فرمول تعداد سهم جایزه تعلق گرفته به هر سهم می تواند کسری از یک باشد و ممکن است آخرین قیمت معاملاتی سهم قبل از تصمیم گیری در خصوص اعطای سهم جایزه، مطابق بند (۱-۲) تعدیل شود. ارزش سهم جایزه که از این فرمول به دست می آید می تواند به دلیل عدم صدور و سپرده شدن سهم جایزه در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس تا ۵ درصد تعدیل شود. پس از دریافت سهم جایزه، ارزش آن از بخش مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده در فرمول های بند (۱-۱) حذف شده و ارزش آن مانند یک ورقه سهم شرکت، با توجه به تعدیلات بند (۱-۲) تعیین می شود.

ب) ارزش منصفانه حق تقدم خرید سهم که هنوز دریافت نشده است، از تعدیل ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهم حداکثر تا ۵ درصد محاسبه می شود. در صورتی که پس از تصمیم به افزایش سرمایه، سهم شرکت در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس معامله نشده باشد، ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهم از فرمول زیر به دست می آید:

دستور العمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

$$\frac{\text{ارزش منصفانه مزایایی که از تاریخ افزایش سرمایه تا تاریخ ثبت آن به سهم تعلق می گیرد.} - \text{قیمت پذیره نویسی سهم}}{\text{آخرین قیمت معاملاتی سهم قبل از تصمیم به افزایش سرمایه}} = \text{درصد افزایش سرمایه} + 1$$

ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهم در هر زمان

و در صورتی که پس از تصمیم به افزایش سرمایه، سهم شرکت در هریک از بورس ها یا بازار خارج از بورس معامله شده باشد، ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهم از فرمول زیر به دست می آید:

$$\frac{\text{ارزش منصفانه مزایایی که از تاریخ تصمیم به افزایش سرمایه تا تاریخ ثبت آن به سهم تعلق می گیرد مشروط به اینکه اثرات آن در آخرین قیمت معاملاتی لحاظ نشده باشد.} - \text{قیمت پذیره نویسی سهم}}{\text{آخرین قیمت معاملاتی سهم پس از تصمیم به افزایش سرمایه و قبل از زمان مورد نظر}} = \text{ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهم در هر زمان}$$

▪ **تبصره ۱:** در فرمول های فوق منظور از مزایایی که از تاریخ تصمیم به افزایش سرمایه تا تاریخ ثبت افزایش سرمایه به سهم تعلق می گیرد، مزایایی از قبیل سود تقسیمی است که تصمیم به تقسیم آن پس از تصمیم به افزایش سرمایه و قبل از ثبت افزایش سرمایه اتخاذ شده است. ارزش منصفانه سود تقسیم شده ولی دریافت نشده براساس بند ۴ تعیین می شود.

▪ **تبصره ۲:** آخرین قیمت معاملاتی سهم در فرمول های مذکور در این بند می تواند براساس دلایل بند (۱-۲) تعدیل شود.

۲- حق تقدم خرید سهام شرکت های پذیرفته شده در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس

۱-۲: پس از دریافت حق تقدم خرید سهم، ارزش آن از بخش مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده فرمول های مذکور در بند (۱-۱) حذف شده و قیمت خرید و فروش آن به عنوان یک ورقه بهادار مستقل براساس فرمول های زیر محاسبه می شود:

$$\text{مالیات} + \text{کارمزد خرید حق تقدم} + \text{ارزش حق تقدم در هر زمان} = \frac{\text{قیمت خرید حق تقدم در هر زمان}}{\text{زمان}}$$

$$\text{مالیات} - \text{کارمزد فروش حق تقدم} - \text{ارزش حق تقدم در هر زمان} = \frac{\text{قیمت فروش حق تقدم در زمان}}{\text{زمان}}$$

▪ تبصره: کارمزدها براساس مقررات بورس یا بازار خارج از بورس مربوطه و مالیات براساس قوانین مالیاتی تعیین می شوند.

۲-۲: در صورتی که حق تقدم خرید سهم هنوز در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس معامله نشده باشد، ارزش حق تقدم برابر ارزش منصفانه آن است که روش تعیین آن در بند (ب) قسمت (۱-۵) آمده است.

۲-۳: در صورتی که حق تقدم خرید سهم در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس معامله شده باشد، ارزش آن برابر آخرین قیمت معاملاتی حق تقدم است. به دلایل زیر می توان به جای آخرین قیمت معاملاتی حق تقدم، حسب مورد ارزش منصفانه حق تقدم را بکار برد که روش تعیین آن در بند (ب) قسمت (۱-۵) آمده است:

الف) شرکت تصمیمی گرفته است که بر قیمت سهم مؤثر است ولی پس از اتخاذ آن تصمیم بر روی حق تقدم خرید سهم معامله ای صورت نپذیرفته است.

ب) خبری مهم که بر روی قیمت سهم مؤثر است رسماً منتشر شده ولی پس از انتشار این خبر، معامله ای بر روی حق تقدم خرید سهم صورت نپذیرفته است.

ج) در زمان محاسبه ارزش حق تقدم خرید سهم، میزان تقاضای حق تقدم تفاوت قابل ملاحظه ای با میزان عرضه آن داشته است.

۳- اوراق بهادار تأمین مالی اسلامی (شامل صکوک، اسناد خزانه و اوراق مشارکت) پذیرفته شده در هر

یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس

۱-۳: قیمت خرید و فروش اوراق بهادار تأمین مالی اسلامی پذیرفته شده در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از

بورس به شرح زیر تعیین می شوند:

$$\text{کارمزد خرید ورقه} + \text{مالیات} + \text{بهادار تأمین مالی اسلامی} + \text{مالی اسلامی در هر} = \text{ارزش ورقه بهادار تأمین} = \text{قیمت خرید ورقه بهادار تأمین مالی اسلامی در هر زمان}$$

$$\text{مالی} - \text{سایر کسورات قانونی} - \text{بهادار تأمین مالی اسلامی} - \text{کارمزد فروش ورقه} - \text{ارزش ورقه بهادار تأمین مالی اسلامی در هر} = \text{قیمت فروش ورقه بهادار تأمین مالی اسلامی در هر زمان}$$

▪ تبصره: کسورات و کارمزدهای خرید و فروش اوراق بهادار تأمین مالی اسلامی براساس قوانین و مقررات جاری کشور تعیین می شوند.

۲-۳: در صورتی که قیمت باز خرید ورقه بهادار تأمین مالی اسلامی به صورت روزانه توسط بازارگردان اعلام گردد، ارزش ورقه بهادار تأمین مالی اسلامی در هر زمان برابر آخرین قیمت معاملاتی ورقه بهادار تأمین مالی اسلامی در آن بورس یا قیمت باز خرید اعلام شده توسط بازارگردان هر کدام که بیشتر باشد، خواهد بود.

▪ تبصره: در صورتی که حجم معاملات روزانه ورقه بهادار تأمین مالی اسلامی در یک روز کمتر از یک دهم در صد حجم کل اوراق بهادار منتشر شده بوده ولی در صد تغییر قیمت در آن روز معاملاتی بیشتر از ± 1 در صد آخرین قیمت معاملاتی روز قبل باشد قیمت بازارگردان مبنای تعیین قیمت خرید یا فروش آن ورقه بهادار تأمین مالی اسلامی خواهد بود.

۳-۳: به دلایل زیر می توان آخرین قیمت معاملاتی ورقه بهادار تأمین مالی اسلامی را حداکثر تا ۱۰ در صد تعدیل

کرده و در محاسبه ارزش ورقه بهادار تأمین مالی اسلامی بکار برد:

الف: خبری مهم که بر روی قیمت ورقه بهادار تأمین مالی اسلامی مؤثر است، رسماً منتشر شده ولی پس از انتشار این خبر، معامله ورقه بهادار تأمین مالی اسلامی در یکی از بورس ها یا بازار خارج از بورس صورت نپذیرفته است.

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

ب: در صورتی که به موجب تغییرات قیمت اوراق بهادار تأمین مالی اسلامی، بازده تا سررسید اوراق موجود در پرتفوی صندوق از محدوده بازده میانگین اسناد خزانه اسلامی با سررسید بیش از ۶ ماه ± 2 انحراف معیار ۶ ماهه خارج گردد، آنگاه مدیر صندوق امکان تعدیل قیمت اوراق بهادار مزبور به میزانی که بازده تا سررسید اوراق بهادار در محدوده فوق قرار گیرد، را دارد.

۳-۴: در صورتی که قرارداد نگهداری اوراق بهادار تأمین مالی اسلامی بین صندوق و متعهد پذیره نویس یا بازارگردان اوراق منعقد گردد که در این قرارداد در پایان دوره نگهداری اوراق، مبلغ فروش معینی تعیین گردد، آنگاه ما به تفاوت قیمت ورقه بهادار در سررسید قرارداد و قیمت خرید آن روزانه به صورت مساوی طی مدت قرارداد به قیمت خرید اضافه می شود.

۴-۴: ارزش منصفانه سود نقدی سهم که تقسیم شده ولی دریافت نشده است با ارزش فعلی مبلغ سود تقسیمی سهم که با توجه به تاریخ پرداخت سود اعلان شده توسط شرکت و با نرخ معادل سود علی الحساب آخرین اوراق مشارکت دولت یا بانک مرکزی به علاوه ۵ درصد تنزیل می شود، برابر است. در صورتی که تاریخی برای پرداخت سود از سوی شرکت اعلان نشده باشد، مدت تنزیل ۸ ماه در نظر گرفته می شود.

۵-۵: خبر وقتی رسماً منتشر شده محسوب می شود که توسط نهادهای ذی صلاح قانونی از جمله دستگاه های اجرایی ذیربط در حدود اختیارات و وظایف قانونی آنها، ناشران اوراق بهادار یا بورس مربوطه اطلاع رسانی شده باشد.

۶-۶: در صورتی که براساس مفاد بندهای ۱-۲ این دستورالعمل، آخرین قیمت معاملاتی ورقه بهادار تعدیل شده باشد با برطرف شدن شرایط مذکور باید از آخرین قیمت معاملاتی ورقه بهادار بدون در نظر گرفتن تعدیلات، در محاسبات مربوط به این دستورالعمل استفاده نمود.

۷-۷: هرگاه مدیر صندوق سرمایه گذاری براساس این دستورالعمل تصمیم به تعدیل آخرین قیمت معاملاتی بگیرد، باید دلایل خود را در مورد هر تعدیل مکتوب کرده و یک نسخه از آن را برای متولی از سال نماید و یک نسخه از آن را بایگانی کند. مدیر صندوق سرمایه گذاری نمی تواند آخرین قیمت معاملاتی هر ورقه بهادار را براساس یک دلیل بیش از یک بار تعدیل کند.

۸-۸: در صورتی که براساس مقررات، اوراق بهاداری از تابلو بورس ها حذف شود، و سازوکار قیمت گذاری رسمی دیگری در خصوص آن تعیین نشده باشد، ارزش منصفانه آن به پیشنهاد مدیر و تأیید متولی تعیین می شود.

دستور العمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

۹- در صورتی که اوراق بهاداری همراه با اختیار فروش ضمنی خریداری شده باشد، ملاک محاسبه ارزش منصفانه ورقه بهادار، قیمت ورقه بهادار به روش محاسبه به شرح بندهای فوق یا ارزش فعلی قیمت اعمال اختیار فروش هر کدام که بزرگتر باشد، خواهد بود. نرخ تنزیل قیمت اعمال اختیار فروش برابر با نرخ سود ضمنی سالانه اختیار فروش در نظر گرفته خواهد شد.

۱۰- در صورتی که اوراق بهاداری همراه با اختیار فروش ضمنی خریداری شده باشد و همچنین خریدار اقدام به انتشار اوراق اختیار خرید ضمنی نموده باشد، ملاک محاسبه ارزش منصفانه ورقه بهادار، به شرح بندهای ذیل می باشد:

۱۰-۱: قیمت ورقه بهادار به روش محاسبه شده به شرح بندهای فوق یا ارزش فعلی قیمت اعمال اختیار فروش ضمنی، هر کدام که بزرگتر باشد، و

۱۰-۲: قیمت ورقه بهادار به روش محاسبه شده به شرح بندهای فوق یا ارزش فعلی قیمت اعمال اختیار خرید ضمنی، هر کدام که کوچکتر باشد.

۱۱- واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری

۱۱-۱: فرمول های محاسبه قیمت خرید و فروش واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله به ترتیب عبارتند از:

$$\begin{aligned} \text{کارمزد خرید هر واحد} &+ \text{ارزش هر واحد سرمایه} &= &\text{قیمت خرید هر واحد} \\ \text{سرمایه گذاری} &+ \text{گذاری در هر زمان} &= &\text{سرمایه گذاری در هر زمان} \\ \text{کارمزد فروش هر واحد} &- \text{ارزش هر واحد سرمایه} &= &\text{قیمت فروش هر واحد} \\ \text{سرمایه گذاری} &- \text{گذاری در هر زمان} &= &\text{سرمایه گذاری در هر زمان} \end{aligned}$$

۱۱-۲: در محاسبه قیمت خرید و فروش هر واحد سرمایه گذاری، ارزش هر واحد سرمایه گذاری معادل آخرین قیمت معاملاتی هر واحد سرمایه گذاری در یکی از بورس ها یا بازار خارج از بورس می باشد.

۱۱-۳: در صورتی که قیمت باز خرید واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله به صورت روزانه توسط بازارگردان اعلام گردد، ارزش هر واحد سرمایه گذاری در هر زمان برابر آخرین قیمت معاملاتی واحدهای سرمایه گذاری در آن بازار یا قیمت باز خرید اعلام شده توسط بازارگردان هر کدام که بزرگتر باشد، خواهد بود.

دستور العمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

۴-۱۱: فرمول های محاسبه قیمت خرید و فروش واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری غیر قابل معامله به ترتیب عبارتند از :

$$\begin{aligned} & \text{آخرین قیمت صدور محاسبه} \\ & \text{قیمت خرید هر واحد} \\ & = \text{شده توسط صندوق سرمایه-} \\ & \text{سرمایه گذاری در هر زمان} \\ & \text{پذیر} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{آخرین قیمت ابطال محاسبه} \\ & \text{قیمت فروش هر واحد} \\ & = \text{شده توسط صندوق سرمایه-} \\ & \text{سرمایه گذاری در هر زمان} \\ & \text{پذیر} \end{aligned}$$

▪ تبصره: برای محاسبه ارزش هر واحد سرمایه گذاری، امکان تعدیل قیمت صدور و ابطال واحدهای سرمایه گذاری وجود ندارد.

۱۲- نحوه احتساب تغییرات ارزش سهام و واحد سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری در سهام و مختلط موجود در پرتفوی صندوق های سرمایه گذاری در اوراق بهادار با درآمد ثابت طی سال مالی

به منظور جلوگیری از تأثیر پذیری زیاد تغییرات خالص ارزش دارایی های صندوق های با درآمد ثابت در اثر تغییرات قیمت سهام و واحد سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری در سهام و مختلط، صندوق های سرمایه گذاری در اوراق بهادار با درآمد ثابت می توانند از روش زیر استفاده نموده و تغییرات ارزش سهم و واحد سرمایه گذاری در صندوق را طی سال مالی شناسایی نمایند. لازم به توضیح است رویه انتخاب شده در خصوص نحوه شناسایی تغییر ارزش، باید در خصوص کلیه سهام و واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری در سهام و مختلط موجود در پرتفوی صندوق یکسان و به صورت مداوم به کار گرفته شود. این روش برای سهامی که از طریق اوراق اختیار فروش تبعی، اختیار خرید و فروش، یا هر روش دیگر نوسانات قیمت را محدود می نماید کاربرد ندارد.

۱۲-۱: حداقل و حداکثر درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق

به منظور احتساب تغییرات ناشی از ارزش سهام و واحد سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری در سهام و مختلط موجود در پرتفوی صندوق های سرمایه گذاری در اوراق بهادار با درآمد ثابت، مدیر صندوق باید حداقل و حداکثر درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق که باید در محدوده ± 2 درصد نرخ پیش بینی صندوق یا میانگین سود پرداختی سالانه شده طی شش ماه گذشته باشد را تعیین نماید.

▪ تبصره ۱: صندوق هایی که پیش بینی سود ندارند یا فاقد پرداخت سود دوره ای هستند باید میانگین نرخ سود سپرده بانکی و اوراق بهادار تأمین مالی اسلامی موجود در پرتفوی صندوق را مبنای محاسبات قرار دهند.

دستور العمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

صندوق های تازه تاسیس بدون پیش بینی سود، از ماه دوم فعالیت می توانند از این روش استفاده نمایند و میانگین نرخ سود سپرده بانکی و اوراق بهادار تأمین مالی اسلامی موجود در پرتفوی صندوق را مبنای محاسبات قرار دهند.

▪ تبصره ۲: مدیر صندوق موظف است نرخ پیش بینی یا میانگین نرخ سود پرداختی سالانه شده طی شش ماه گذشته را در آغاز اجرای این روش یا ابتدای سال مالی انتخاب نماید و تا پایان سال مالی صندوق قابل تغییر نمی باشد.

۱۲-۱-۱: حداقل درصد روزانه تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق

حداقل درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری در سهام و مختلط در یک روز که قابل شناسایی در صندوق است، از حاصل تقسیم حداقل درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق به تعداد روز کاری طی یک سال به دست می آید. به عنوان مثال در صورتی که نرخ سود پیش بینی صندوق ۲۰ درصد باشد حداقل درصد روزانه تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق $(\frac{18}{252})\%$ است.

۱۲-۱-۲: حداکثر درصد روزانه تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق

حداکثر درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری در سهام و مختلط در یک روز که قابل شناسایی در صندوق می باشد، از حاصل تقسیم حداکثر درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق به تعداد روز کاری طی یک سال به دست می آید. به عنوان مثال در صورتی که نرخ سود پیش بینی صندوق ۲۰ درصد باشد حداکثر درصد روزانه تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق $(\frac{22}{252})\%$ است.

صندوق باید روزانه برای تک تک سهام و واحدهای سرمایه گذاری صندوق موجود در پرتفوی صندوق با توجه به یکی از حالات زیر مانده ذخیره تغییر ارزش را محاسبه و با در نظر گرفتن سایر محدودیت ها اقدام به شناسایی ذخیره تغییر ارزش سهام و واحد سرمایه گذاری صندوق در دفاتر صندوق نماید.

الف) در صورتی که تغییر ارزش روزانه سهم/ واحد سرمایه گذاری صندوق قابل معامله a در روز t بزرگتر از حداکثر تغییر ارزش سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق باشد آنگاه:

$$t \text{ روز} = (\Delta P_{at} - \text{MAX} \% e \Delta P) \times P_{a(t-1)} \times N_{at}$$

$\Delta P_{at} =$ درصد تغییرات آخرین قیمت معاملاتی سهم/ واحد سرمایه گذاری صندوق قابل معامله a نسبت به روز کاری قبل

$\text{MAX} \% e \Delta P =$ حداکثر درصد روزانه تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق

$P_{a(t-1)} =$ آخرین قیمت معاملاتی سهم/ واحد سرمایه گذاری صندوق قابل معامله a در روز $(t-1)$

$N_{at} =$ تعداد سهام شرکت/ واحد سرمایه گذاری صندوق قابل معامله a در پرتفوی صندوق در روز t

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

ثبت حسابداری مربوط به شناسایی تغییر ارزش سهام a در روز t:

تاریخ	کدمعین	شرح سند	بدهکار	بستانکار
۱۳***/**/***	۱۷۲۰	حساب ارزشیابی در سهام شرکت a	***	
	۴۵۱۰	درآمد ناشی از افزایش ارزش سهام شرکت a		***
	۲۷۱۰	ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام و واحد سرمایه گذاری صندوق		***

ثبت شناسایی افزایش در خالص ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام/ واحد سرمایه گذاری صندوق قابل معامله نسبت به روز قبل

ب) در صورتی که تغییر ارزش روزانه سهم/ واحد سرمایه گذاری صندوق قابل معامله a در روز t کوچکتر از حداقل تغییر ارزش سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق باشد آنگاه:

$$t \text{ روز در } t \text{ کوچکتر از حد اقل تغییر ارزش سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق باشد آنگاه:} \\ = (|\% \Delta P_{at}| - \text{MIN}e\% \Delta P) \times P_{a(t-1)} \times N_{at}$$

$|\% \Delta P_{at}|$ = قدر مطلق درصد تغییرات آخرین قیمت معاملاتی سهم/ واحد سرمایه گذاری صندوق قابل معامله a نسبت به روز کاری قبل

$\text{MIN}e\% \Delta P$ = حداقل درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهم/ واحد سرمایه گذاری صندوق

$P_{a(t-1)}$ = آخرین قیمت معاملاتی سهم/ واحد سرمایه گذاری صندوق قابل معامله a در روز (t-1)

N_{at} = تعداد سهم شرکت/ واحد سرمایه گذاری صندوق قابل معامله a در پرتفوی صندوق در روز t

ثبت حسابداری مربوط به شناسایی تغییر ارزش سهام/ واحد سرمایه گذاری صندوق قابل معامله a در روز t مشروط به اینکه در اثر ثبت زیر مانده ذخیره ناشی از تغییر ارزش سهام و واحد سرمایه گذاری صندوق بدهکار نگردد به شرح زیر می باشد:

تاریخ	کدمعین	شرح سند	بدهکار	بستانکار
۱۳***/**/***	۴۵۱۰	هزینه ناشی از کاهش ارزش سهام شرکت a	***	
	۲۷۱۰	ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام و واحد سرمایه گذاری صندوق		***
	۱۷۲۰	حساب ارزشیابی در سهام شرکت a		***

ثبت شناسایی کاهش در خالص ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام/ واحد سرمایه گذاری صندوق قابل معامله نسبت به روز قبل

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

ج) در صورتی که تغییر ارزش روزانه واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله b در روز t بزرگتر از حداکثر تغییر ارزش سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق باشد آنگاه:

$$t \text{ روز } = \text{مبلغ ذخیره قابل شناسایی در روز } t = (\% \Delta NAV_{bt} - MAX \% e \Delta P) \times NAV_{b(t-1)} \times N_{bt}$$

$$\% \Delta NAV_{bt} = \text{درصد تغییرات خالص ارزش هر واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله } b \text{ نسبت به روز قبل}$$

$$MAX \% e \Delta P = \text{حداکثر درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق}$$

$$NAV_{b(t-1)} = \text{خالص ارزش هر واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله } b \text{ در روز } (t-1)$$

$$N_{bt} = \text{تعداد واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله } b \text{ در پرتفوی صندوق سرمایه گذاری در روز } t$$

ثبت حسابداری مربوط به شناسایی تغییر ارزش واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله b در روز t :

تاریخ	کدمعین	شرح سند	بدهکار	بستانکار
	۱۹**	حساب ارزشیابی در واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله b	***	
۱۳**/**/**	۴۵**	درآمد تغییر ارزش سرمایه گذاری در واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله b		***
	۲۷۱۰	ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام و واحد سرمایه گذاری صندوق		***
ثبت شناسایی افزایش در خالص ارزش فروش واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله نسبت به روز قبل				

د) در صورتی که تغییر ارزش روزانه واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله b در روز t کوچکتر از حداقل تغییر ارزش سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق باشد آنگاه:

$$t \text{ روز } = \text{مبلغ ذخیره قابل شناسایی در روز } t = (|\% \Delta NAV_{bt}| - MIN \% e \Delta P) \times NAV_{b(t-1)} \times N_{bt}$$

$$|\% \Delta NAV_{bt}| = \text{قدرمطلق درصد تغییرات خالص ارزش هر واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله } b \text{ نسبت به روز قبل}$$

$$MIN \% e \Delta P = \text{حداقل درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق}$$

$$NAV_{b(t-1)} = \text{خالص ارزش هر واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله } b \text{ در روز } (t-1)$$

$$N_{bt} = \text{تعداد واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله } b \text{ در پرتفوی صندوق سرمایه گذاری در روز } t$$

دستور العمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

ثبت حسابداری مربوط به شناسایی تغییر ارزش واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله b در روز t مشروط به اینکه در اثر ثبت زیر مانده ذخیره ناشی از تغییر ارزش سهام و واحد سرمایه گذاری صندوق بدهکار نگردد به شرح زیر می باشد:

تاریخ	کد معین	شرح سند	بدهکار	بستانکار
	۴۵**	هزینه تغییر ارزش سرمایه گذاری در واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله b	***	
۱۳**/**/**	۲۷۱۰	ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام و واحد سرمایه گذاری صندوق	***	
	۱۹**	حساب ارزشیابی در واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله b		***

ثبت شناسایی کاهش در خالص ارزش فروش واحد سرمایه گذاری صندوق غیرقابل معامله نسبت به روز قبل

- **تبصره ۱:** مانده حساب ذخیره ناشی از تغییر ارزش در کد معین ۲۷۱۰ در هیچ زمانی نمی تواند مانده منفی (بدهکار) داشته باشد. در صورتی که مانده حساب یاد شده صفر گردید و تغییر ارزش روزانه سهم/ واحد سرمایه گذاری صندوق کوچکتر از حداقل تغییر ارزش سهم و واحد سرمایه گذاری صندوق گردید، محاسبات ذخیره تغییر ارزش بدون اثرگذاری بر خالص ارزش دارایی های صندوق و به صورت آماری، تحت عنوان ذخیره تغییر ارزش آماری محاسبه می گردد. هر زمان تغییر ارزش روزانه سهم/ واحد سرمایه گذاری صندوق بزرگتر از حداکثر تغییر ارزش سهام و واحدهای سرمایه گذاری صندوق شناسایی می گردد و ذخیره تغییر ارزش آماری، درآمد تغییر ارزش در دفاتر صندوق شناسایی می گردد و ذخیره تغییر ارزش آماری کاهش می یابد و تا زمانی که ذخیره تغییر ارزش آماری صفر نگردد، مبلغی به ذخیره تغییر ارزش سهام اضافه نمی شود و تغییرات مثبت ارزش سهام/ صندوق تماماً در دفاتر صندوق شناسایی می گردد.
- **تبصره ۲:** در خصوص اقدامات شرکتی اعم از افزایش سرمایه و سود نقدی، محاسبات مربوطه پس از اعمال تأثیر اقدامات شرکتی در قیمت سهام انجام خواهد گرفت.
- **تبصره ۳:** در خصوص اقدامات صندوق اعم از تقسیم سود، صدور واحدهای جایزه و تجزیه واحد، محاسبات مربوطه پس از اعمال تأثیر اقدامات مزبور در خالص ارزش هر واحد سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری در سهام و مختلط انجام خواهد گرفت.

۱۲-۲: نحوه تقسیم مانده ذخیره ناشی از تغییر ارزش سهام در پایان سال مالی صندوق

در صورتی که در پایان هر مقطع تقسیم سود، مانده حساب ذخیره ناشی از تغییر ارزش سهام و واحد سرمایه گذاری صندوق در کد معین ۲۷۱۰ عددی مثبت (مانده بستانکار) و به میزان بیش از ۴ درصد سالانه شده (متناسب با زمان سپری شده از آخرین پرداخت سود از محل ذخیره یا آغاز اجرای این روش، هر کدام که کوچکتر باشد) از میانگین خالص ارزش دارایی های صندوق (از آخرین پرداخت سود از محل ذخیره یا آغاز اجرای این روش، هر کدام که کوچکتر است) باشد، مدیر صندوق می تواند تا میزان ۲ درصد سالانه شده از میانگین خالص ارزش دارایی های صندوق را به نسبت زمان حضور سرمایه گذاران در صندوق و تعداد واحدهای سرمایه گذاری در آن دوره زمانی بین دارندگان واحدهای سرمایه گذاری در بازه زمانی فوق تقسیم نماید. در پایان سال مالی صندوق، در صورتی که مانده ذخیره به علاوه پرداخت های سود از محل ذخیره تغییر ارزش بزرگتر از ۲٪ میانگین خالص ارزش دارایی ها (از ابتدای سال مالی یا آغاز اجرای این روش، هر کدام که کوچکتر باشد) باشد، مدیر صندوق باید حداقل تا میزان ۲ درصد از میانگین خالص ارزش دارایی های صندوق (از ابتدای سال مالی یا آغاز اجرای این روش، هر کدام که کوچکتر باشد) را بین سرمایه گذاران توزیع نماید به طوری که مبلغ توزیع شده با احتساب مجموع پرداخت های طی دوره از محل ذخیره تغییر ارزش معادل حداقل ۲٪ میانگین خالص ارزش دارایی ها طی همان دوره گردد.

مبلغ پرداخت ذخیره در پایان سال مالی به هر سرمایه گذار به شرح ذیل می باشد:

مبلغ قابل پرداخت برای هر روز واحد سرمایه گذاری سرمایه گذار از طریق زیر محاسبه می گردد:

$$\text{مبلغ قابل تقسیم از مانده ذخیره (C)*} + \frac{\text{پرداخت های طی دوره از محل ذخیره تغییر ارزش (B)}}{\text{تعداد روز واحد سرمایه گذار **}} = \frac{\text{مبلغ قابل پرداخت برای هر روز واحد سرمایه گذاری هر سرمایه گذار (A)}}{\text{تعداد روز واحد سرمایه گذار **}}$$

* در صورتی که مبلغ ذخیره بعلاوه پرداخت های طی دوره از محل ذخیره تغییر ارزش کوچکتر مساوی ۲ درصد از خالص ارزش دارایی ها باشد باید کل مبلغ ذخیره بین سرمایه گذاران توزیع گردد و در صورتی که مبلغ ذخیره بعلاوه پرداخت های طی دوره از محل ذخیره تغییر ارزش بزرگتر از ۲ درصد از خالص ارزش دارایی ها باشد باید حداقل تا میزان ۲ درصد از خالص ارزش دارایی ها بین سرمایه گذاران توزیع گردد.

** تعداد روز واحد سرمایه گذاری از ابتدای سال مالی یا شروع محاسبه ذخیره هر کدام که کوچکتر باشد محاسبه می گردد.

سپس به ازای هر سرمایه گذار باید مبلغ بدهی به هر سرمایه گذار به شرح ذیل محاسبه گردد:

دستور العمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

$$\text{در} \quad \text{تعداد روز واحد هر سرمایه گذار} \times \text{برای هر روز واحد} = \text{مبلغ قابل پرداخت به هر سرمایه گذار (D)}$$

$$\text{سرمایه گذاری (A)}$$

$$\text{مبلغ پرداخت شده طی دوره از} \quad \text{محل ذخیره تغییر ارزش به هر} - \text{به هر سرمایه} = \text{مبلغ بدهی به هر سرمایه - گذار از محل ذخیره (E)}$$

$$\text{سرمایه گذار (F)}$$

صورتی که مجموع مبالغ مثبت بدهی به هر سرمایه گذار از محل ذخیره ($\sum\{(E)>0\}$) بزرگتر از مبلغ قابل تقسیم از مانده ذخیره (C) باشد آنگاه به نسبت مبلغ مثبت بدهی به هر سرمایه گذار از محل ذخیره ($(E)>0$) به مجموع مبالغ مثبت بدهی به هر سرمایه گذار از محل ذخیره ($\sum\{(E)>0\}$)، مبلغ قابل تقسیم از مانده ذخیره (C) بین سرمایه گذاران تقسیم می گردد و حداکثر ظرف ۱۰ روز به حساب سرمایه گذاران واریز می گردد و مابقی مانده حساب ذخیره به سال مالی بعد منتقل می گردد.

ثبت حسابداری مربوط به پرداخت ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام به شرح ذیل می باشد:

تاریخ	کدمعین	شرح سند	بدهکار	بستانکار
	۲۷۱۰	ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام	***	
	۲۲۷۰	بدهی به سرمایه گذاران بابت پرداخت ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام		***
	۲۲۷۰	بدهی به سرمایه گذاران بابت پرداخت ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام	***	
	۱۱۱۰	بانک		***
ثبت تقسیم و پرداخت ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام در پایان سال مالی صندوق به حساب سرمایه گذاران				